

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PEDAGOŠKI INŠTITUT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

»Krepitev socialnih in državljanskih kompetenc strokovnih delavcev«

Le z drugimi smo

Dr. Judit Zágorec-Csuka
Univerza v Mariboru

**Madžarska manjšina v RS - Novi izzivi v
medkulturnem in večjezičnem okolju**

Naložbo sofinancirata Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije in
Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

Madžarska manjšina, ki živi v Sloveniji

Izhodišče: premalo vemo o drug drugemu

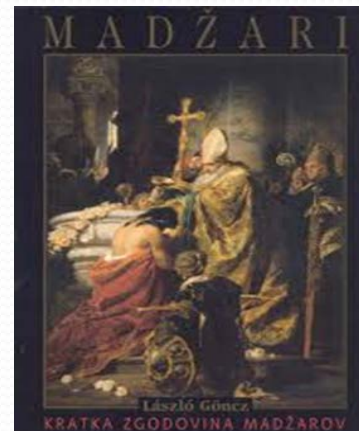
„Madžari že približno tisoč let živijo v neposredni sosesčini slovenskega naroda, njihova zgodovina je precej pomanjkljivo prisotna v zavesti Slovencev. Podobno tudi Madžari pomanjkljivo poznajo slovenski narod.“ László Göncz, *Madžari, kratka zgodovina Madžarov*, 2004

Čas v katerem živimo: državne meje izgublajo svoj politični pomen, tako Slovenci kot Madžari živimo v EU, dobro poznavanje soseda je potrebno in nujno

Slike:(1.12.2016: <https://www.google.com/search?q=moderni+slovar,slovensko-madžarski,++bernjak+elizabeta;>

<https://www.google.com/search?q=madžari,+göncz+l&source=lnms&tbm;>

[https://www.google.com/search?q=hradil,+slovensko-madžarski+slovar,&source, \)](https://www.google.com/search?q=hradil,+slovensko-madžarski+slovar,&source,)

Zgodovina Madžarov v Sloveniji

- po trianonski pogodbi 1919 so priključili v Prekmurju obmejne vasi, kjer so živeli Madžari na področju današnje županije Vas in Zala k Kraljevini SHS , potem Jugoslaviji in od leta 1991 v Sloveniji živi 7.000 madžarske narodnosti, prb. 910 km² (madžarska narodnost kot avtohtona skupnost živi še v Avstriji, na Slovaškem, v Ukrajini, v Romuniji, v Srbiji in Črni gori in na Hrvaškem)
- statističnih podatkih popisa prebivalstva iz leta 1991 se je za pripadnike madžarske narodnosti opredelilo 8000 oseb, **8720** oseb pa je kot materni jezik navedlo madžarski jezik, Madžari živijo tudi v mešanih zakonih in se ne opredeljujejo statistično za madžarsko narodnost
- ob popisu prebivalstva v letu 2002 se je za pripadnike madžarske narodnosti izreklo 6243 oseb, **7713** oseb je kot materni jezik navedlo madžarski jezik z letom 2011 registrski popis prebivalstva - popis narodnosti ni obvezen

Zgodovina madžarske manjšine v Prekmurju

- po l. 1919 živi že 3 in 4 generacija madžarske manjšine v Prekmurju, ki so se tukaj rodili – **kontakni zoni**: slovenski, hrvaški, nemški – ob tromeji
- **2016: schengenska meja**, politične pravice so nam dane, glede na ostalo madžarsko manjšino v Karpatski kotlini živimo v **dobrem družbenem-gospodarskem okolju** kljub temu, da je asimilacija močna in Prekmurje je še vedno nerazvito področje v Slovenji
- **zgodovinska obdobja**: 1921 – Jugoslavija, 1929 se preimenuje v Kraljevino SHS, 1941-1945 ponovna združitev z županijo Zala in Vas, z Madžarsko, 1946 SFRJ, Slovenija kot Federativna Republika (elitna vloga), 1991 Republika Slovenija (Panonska regija-Prekmurje)
- **direktna asimilacija**: kolonizacija (1921-32): **priselitev iz Istre 1305** oseb- Benica (1921), Mostje, Gaberje (1925), Kamovci (1931), Dolga vas (1932/34)

Kraj bivanja: Prekmurje, naš Kanaan

- „Bog nam je dal **naš Kanaan** in tudi našim potomcem – deželo **Prekmurje** – Svz Slovenije, s tem, da nas je odcepil od Madžarske, nas niso izgnali (nismo migracija) in niti nismo zapustili svoje ozemlje (gospodarska migracija) – samo meje so nas zapustile po volji drugih
- naš **jezik** je **madžarski** – ugrofinska jezikovna skupina (pradomivina ozemlje Urala, azijsko poreklo): v tem jeziku ustvarjamo **leposlovna** in **znanstvena** dela (tudi disertacije)
- **naša naloga:** Kaj nam je dobro in slabo?
- **dobro:** ustvarjati vrednote v našem jeziku, ustvariti potomstvo
- **slabo:** izgubiti svoj jezik pozabiti naše običaje, zgodovino, vrednote, po desetletjih izginja 1000 oseb madžarske narodnosti (mešani zakoni, hibridizacija jezika in načina življenja)
- **skušnjava: če odpovemo** svojemu poslanstvu in **zvestobi** našim prednikom, zavedati se tega, da na tem ozemlju, našem **Kanaanu ne cedi vedno med in mleko** – to moramo skupaj ustvariti s Slovenci, z večinskim narodom: udobje, bogastvo itd., saj živimo skupaj, vzdihujemo isti zrak itd.

Okolje, kjer živi madžarska narodnost

- Narodnostno mešana področja v Republiki Sloveniji, kjer avtohtono živijo pripadniki madžarske narodne skupnosti – približ. **30 naselij ob slovensko-madžarski meji Sevvzh. Slovenije** in kjer je poleg slovenščine **uradni jezik tudi madžarščina**, so: v občini:
 - - v občini **Hodoš**: Krplivnik/Kapornak in Hodoš/Hodos,
 - - v občini **Moravske Toplice** območja naselij: Čikečka vas/Csekefa, Motvarjevci/ Szentlászló, Pordašinci/Kisfalva, Prosenjakovci/Pártosfalva, Središče/ Szerdahely,
 - v občini **Šalovci** območja naselij: Domanjševci/Domonkosfa,
 - v občini **Lendava** območja naselij: Banuta/Bánuta, Čentiba/Csente, Dolga vas/ Hosszúfalva, Dolgovaške gorice/ Hosszúfaluhegy, Dolina pri Lendavi/Völgyifalu, Dolnji Lakoš/ Alsólakos, Gaberje/Gyertyános, Genterovci/Göntérháza, Gornji Lakoš/Felsőlakos, Kamovci/Kámaháza, Kapca/Kapca, Kot/Kót, Lendava/Lendva, Lendavske gorice/ Lendvahegy, Mostje/Hidvég, Petišovci/Petesháza, Pince/Pince, Pince Marof/ Pince major, Radmožanci/Radamos, Trimlini/Hármasmalom
 - v občini **Dobrovnik** območja naselij: Dobrovnik/Dobronak in Žitkovci/Zsitkóc

Slike: (1.12.2016

<https://www.google.si/search?biw=1672&bih=908&tbm=isch&sa=1&ei=oW2cXJGTNsWH1fAPu620qAE&q=genterovci;>

[https://www.google.si/search?biw=1672&bih=908&tbm=isch&sa=1&ei=oW2cXJGTNsWH1fAPu620qAE&q=lendava&oq\)](https://www.google.si/search?biw=1672&bih=908&tbm=isch&sa=1&ei=oW2cXJGTNsWH1fAPu620qAE&q=lendava&oq)

- Slika: (1.12.2016, <https://mke.info.hu/konyvtarvilag/2017/04/a-nemzetisegi-konyvtarosok-szakmai-kompetenciai-a-magyar-nemzetiseg-kulturalis-eleteben-szloveniaban/3854/>)

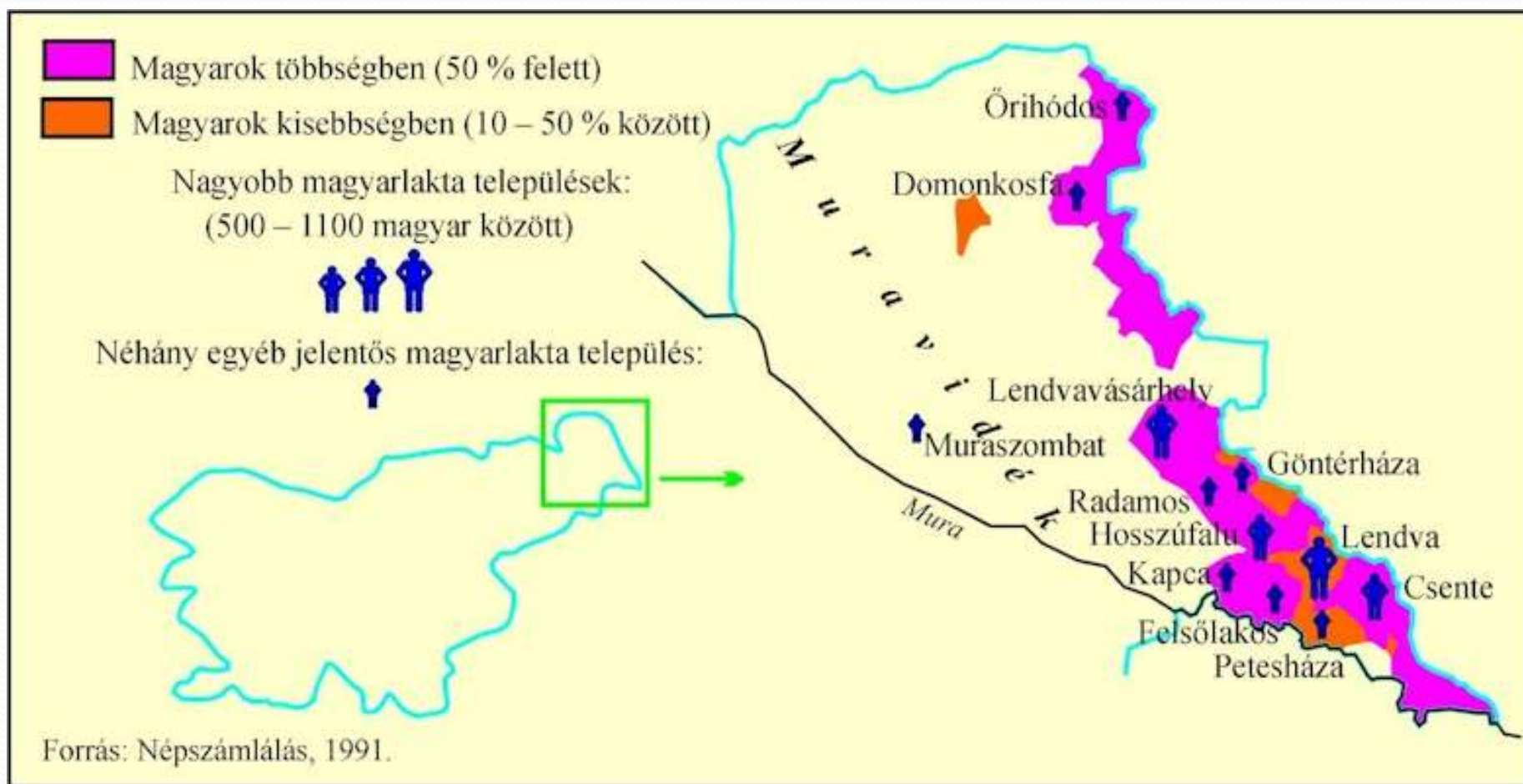

A Muravidék napjainkban

Madžarska narodnost ob meji

(slika, 1.12.2016:

<https://www.google.com/search?biw=1672&bih=908&tbm=isch&sa=1&ei=CHCcXMG4Dpid1fAPILiduAk&q=népszámlálás+1991%2C+muravidék&oq=népszámlálás+1991%2C+muravidék>)

Družbeno-pravne značilnosti območja madžarske narodnostne skupnosti

- položaj in posebne pravice v Sloveniji živeče madžarske avtohtone narodne skupnosti so **zaščitene z ustavo** in področno zakonodajo,
- pravice, določene v ustavi, se lahko uveljavljajo samo na področju, kjer **prebiva avtohtona madžarska narodna skupnost**,
- na tem območju ima ob slovenskem jeziku **status uradnega jezika** tudi **madžarski jezik**, zagotovljena je pravica do uporabe **narodnostnih simbolov** in pravica **do sodelovanja z matičnim narodom**,
- za ohranjanje **narodne identitete** lahko manjšinska skupnost samostojno ustanavlja **organizacije**, razvija **gospodarske, znanstvenoraziskovalne, kulturne in izobraževalne** dejavnosti, kakor tudi dejavnosti na področju **javnega obveščanja in založništva**,
- pripadniki narodne skupnosti uveljavljajo svoje pravice **prek svojih predstavnikov v občinskih in mestnih svetih** ter v državnem zboru

- **64. člen :(posebne pravice avtohtone italijanske in madžarske narodne skupnosti):**
- - pravica do svobodne uporabe **narodnih simbolov**;
- - za ohranjanje svoje **narodne identitete** lahko pripadniki te skupnosti ustanavljajo **organizacije, razvijajo gospodarske, kulturne in znanstvenoraziskovalne dejavnosti ter dejavnosti na področju javnega obveščanja in založništva**;
- - pravica do **vzgoje in izobraževanja** v svojem jeziku ter oblikovanja in razvijanja teh dejavnosti (zakon določa območja, na katerih je dvojezično šolstvo obvezno);
- - pravica do **gojitve odnosov s svojim matičnim narodom**;
- - pravica do ustanovitve **samoupravne skupnosti** za uresničevanje svojih pravic;
- - pravica do neposredne **zastopanosti v predstavniških organih lokalne samouprave in v državnem zboru**;
- - **pravice so zagotovljene ne glede na število pripadnikov**;
- - Ustava RS v 5. odstavku 64. člena določa, : »kadar državni organi odločajo o zadevah, ki se nanašajo na **položaj pripadnikov narodnih skupnosti**, morajo predhodno pridobiti **mnenje samoupravnih narodnih skupnosti**«.

KULTURNA DEJAVNOST madžarske manjšine

- Madžarska narodna skupnost ima ustanovljenih **več amaterskih društev in skupin** (folklora, glasbene skupine, pevski zbori, recitatorske skupine in dramske sekcije), njihovo delovanje ter organizacijske naloge vodi **Zavod za kulturo madžarske narodnosti/Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet**
- Junija 2010 je potekala slavnostna otvoritev novih poslovnih prostorov **Zavoda za kulturo madžarske narodnosti in Centra Bánffy**. Gre za večnamensko dvorano, katere investicija je znašala približno 300.000 €.
- Pomembna pridobitev za madžarsko narodno skupnost na področju kulture je tudi **Kulturni dom Lendava**. Gre za vsestranski in v Prekmurju največji tovrstni objekt. Investicija v ta objekt, ki ga uporablja tudi madžarska narodna skupnost, je znašala cca 6.259.389,00 € **100 mio forintov** je k izgradnji omenjenega doma prispevala **Republika Madžarska**.

Slike:(1.12.2016:

<https://www.google.si/search?tbm=isch&sa=1&ei=LHmcXlraD4PQwALbp62YDg&q=kapcai+népdalkör&oq>,

<https://www.google.si/search?q=bánffy+központ&tbm=isch&source=iu&ictx=1&fi;>

<https://www.google.si/search?tbm=isch&sa=1&ei=XXqcXLjTL-uh1fAP25mkkAU&q=muravidéki+néptánc&oq>

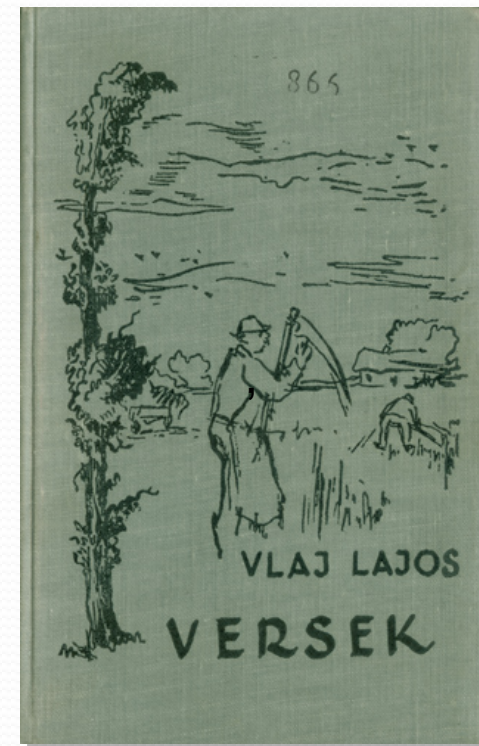

INFORMATIVNA DEJAVNOST madžarske narodnosti

- Zavod za informativno dejavnost madžarske narodnosti v Lendavi redno izdaja **tednik v madžarskem jeziku – Népujság** od leta 1958
- za madžarsko narodno skupnost se **radijski in televizijski programi** pripravljajo v okviru **Javnega zavoda RTV Slovenija**, in sicer pri **Regionalnem RTV centru Maribor – Studio madžarskih programov Lendava**
- **radijski program** obsega **18 ur** in **15 minut** dnevno, tudi ob sobotah in nedeljah
televizijski program pa zajema TV oddaje **MOSTOVI-HIDAK**, ki se predvajajo tako na **nacionalni televiziji** (I. program) kot tudi na **regionalnem TV programu Maribor**. Na nacionalni televiziji poteka predvajanje večji del leta **4-krat tedensko po 30 minut** z enkratnimi ponovitvami, v **poletnem času** pa **3-krat tedensko po 30 minut** z enkratnimi ponovitvami
- programe narodnih skupnosti **dodatno sofinancira** tudi **država** (Urad Vlade RS za narodnosti), in sicer glede na **določbo 30. člena Zakona o Radioteleviziji Slovenije** (Ur. l. RS, št. 96/05).

Razvojne tendence madžarskega založništva

- Po 1945 do 1961 – ni bilo madžarske inteligence, obdobje **Informbiroja**, **železna zavesa**, madžarska narodnost ni imela alternative
- 60. leta – izšla je pesniška zbirka **Lajosa Vlaja** z naslovom **Versek** (2 knjigi)
- 70. leta – 1972 generacija pisateljev
Tavaszcvarás/Pričakovanje pomladi: **Pál Szomi**,
József Varga, **Sándor Szúnyogh** (7 knjig)
- Pomen „**muravidékizmus-prekmurstvo**” ne kot ideologija v literaturi, ampak delovni načrt, stil
- Slika: (1.12.2016:skenirana naslovnice pesniške zbirke Vljaj Lajos: Versek, izdana 1961)

1975 – ustanovitev Društva madžarskih pisateljev – Szlovéniai Magyar Írócsoport

- pomembni avtorji: Zsuzsa Báti, Ella Pivar, Pál Szomi, Sándor Szúnyogh, József Varga, Sándor Varga
- 1979 antologija *Összhang*
- 80. leta – nove tendence: strokovna literatura, literarna zgodovina, novi avtorji: *Lajos Bence, Zoltán Gábor, Leona Sz. Kanyó, Erzsébet Rozsmán, József Szabó, János Toplák Czimmermann (19 knjig)*
- 90. leta – sprememba sistema, 1991 nastanek Slovenije (nova ustava, demokracija, pluralizem)
- Nova generacija pisateljevo okoli revije *Muratáj (1988): Gabirella Bence Utroša, László Göncz, János Göntér, Albert Halász, István Hagymás, Rózsa Kercksmár, Mária Szabó, Ferenc Vida, Judit Zágorec-Csuka (34 knjig)*
- diferenciacija zvrsti: poleg leposlovja, strokovna literatura – jezikoslovje, domoznastvo, literarna zgodovina, etnografija, estetika filma, likovna umetnost itd.

Zgodovina madžarskih tiskanih medijev

- Madžarski tiskani mediji imajo tudi kontinuiteto že iz **19. stoletja**: *Alsólendvai Híradó (1889-1919), Muraszombat és vidéke (1889-1944), Szabadság (1919-1941)*
- *Od 1945 do 1958 ni bilo madžarskega tiska, pobudnik madžarskega časopisa je bil pesnik Lajos Vlahj*
- Slike: (1.12.2016: <https://www.google.si/search?q=alsólendvai+híradó&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=https://www.google.si/search?biw=1672&bih=908&tbm=isch&sa=1&ei=b4CcXOznNsTTwQLsroegDg&q=muraszombat+és+vidéke&opq>)

Népújság, časopis prekmurskih Madžarov (1958-2016)

- Zgodovina madžarskih tiskanih medijev se je začela z **Népújságom**, s tednikom madžarske narodnosti v Sloveniji, od 1955- do 1958 kot priloga **Vestnika**, kasneje od 1958-1993 v **okviru Podjetja za informiranje Murska Sobota**, Leta 1972 se je preselilo uredništvo iz Murske Sobote v Lendavo, **1993 v samostojnem zavodu, Zavod za informativno dejavnost madžarske narodnosti**, **1800 izvodov**, uredniki: *Sándor Varga, Zsuzsanna Báti Koncz, Ella Pivar, József Cár, dr. Lajos Bence, Ferenc Horváth, Jutka Király Meszelics*
- Slike: (1.12.2016: <https://www.google.si/search?hl=en-SI&authuser=0&biw=1672&bih=908&tbn=isch&sa=1&ei=LoycXLazHYyx0gWx3qmgDw&q=népújság%2C+2016&oq=népújság%2> ; https://image.isu.pub/160824112508-c4e02762f178c8f35650dae0bd48801a/jpg/page_1_thumb_large.jpg ; <https://www.google.si/search?hl=en-SI&authuser=0&biw=1672&bih=908&tbn=isch&sa=1&ei=LoycXLazHYyx0gWx3qmgDw&q=népújság%2>

Lindua – multikulturna revija v Lendavi

- nastala leta 2007 v Lendavi, ki jet tudi **multikulturna**, to vrednoto je potrebno negovati, spoštovati ...
- **teme:** leposlovje in strokovna literatura, ki je nastala v Občini Lendava in se tematksó nanaša na Lendavo z okolico
- **jezik:** slovenski, madžarski, hrvaški, tudi angleški (prevodi)
- Glavni uredniki: Štefan Huzjan, dr. Elizabeta Bernjak, dr. Judit Zágorec-Csuka, Olga Paušič, Vida Törnár Judit, Halász Albert
- 2016 dalje le online verzija na spletni strani Knjižnice Lendava
- Slike: (1.12.2016: skenirana oblika naslovnice revije Lindua, izdane 2007, 2009, 2010,2011)

Kulturna društva – kulturna dediščina

- delujejo v okviru Zavoda za kulturo madž. narodnosti – **39 madžarskih kulturnih društev - sekcije** so: folklor, gledališke skupine, ročna dela, citraši, otroški plesi, pevski zbori, lončarji, rokodelci itd.
- **Strokovnjaki**, ki se ukvarjajo skupinami:
 - iz Madžarske **20** – Županija Zala 15, Vas 5
 - iz Prekmurja, domačini 11
 - skupaj: **31 strokovnih delavcev** s področja kulture

Ukvarjajo se z **ljubiteljsko kulturo** madž. narodnosti, ki je množična in temelji tudi na čezmejnem sodelovanju

Kultura madžarskih amaterskih društev, kulturna dediščina

slike: (1.12.2016,

https://www.google.si/search?biw=1672&bih=908&tbm=isch&sa=1&ei=Y4GcXIfiNcbZwALK157gBw&q="+muravidéki+magyarság%2C+néptánc%2C+népművészet&oq;

Stanje identitete madžarske narodnosti – swot analize

- **Pomanjkljivosti – antagonizmi:**
- glede na majhno število madžarske skupnosti je identiteta skupnosti v 20. st. doživela tudi neprimerne zgodovinske situacije, **traume** (kolonizacija, priselitve, internirani tabor Hrastovec itd.) – vendar moramo **živeti s pozitivnimi primeri in izkušnjami**
- **visoka raven pravnih narodnostnih norm**, primeri vsakdanje prakse kažejo nerealizirane možnosti, npr. **uporaba madžarskega jezika v javni upravi je komaj prisotna, je pomanjkljiva**, torej dvojezično šolstvo ni nudilo dovolj dvojezičnega kadra
- madžarski jezik ni **dovolj prisoten v praksi** v javnih upravah, kljub temu, da dobijo uradniki **dvojezični dodatek, ni aktivnega madžarskega jezika**
- dobro zastavljenih lokalnih madžarskih samoupravah, pomanjkljivo se uresničuje kulturna avtonomija madžarske narodnosti, **za nove izzive** v narodnostni kulturi **ni dovolj sredstev** (večinoma za nove projekte)

Možnosti za uspeh

- ostali smo, **preživeli smo 100 let** – nismo izginili iz Prekmurja
- **aktivne delujoče institucije na področju kulture in medijev:** Zavod za kulturo madžarske narodnosti/Magyar Nemzetiségi Művelődési Intézet, Zavod za informativno dejavnost madžarske narodnosti/Magyar Tájékoztatási Intézet: Népszerűség, MMR, Hidak RTV
- možnost regije je etično, narodnostno in gospodarsko **kontakno področje** v Svz Sloveniji – možnosti za trg in delovno silo – potrebuje **družbeno in gospodarsko kohezijo in kapital za oživitev, nove programe za oživitev obmejnega in čezmejnega gospodarstva, investicije – povezava z globalnim gospodarstvom**
- Naslenje leto **500 milijonov forintov**, torej **1,5 milijonov EUR** da vlada Madžarske za razvoj gospodarstva, turizma in agronomije madžarske narodnosti in **500 000 EUR** da Sloveniji narodnosti(madžarski, italijanski)
- **cilj: okrepitev gospodarstva** na področju, kjer živi madžarska narodnost, skupaj **2 milijonov EUR!!!**
- narodnostno mešano področje je **povezano z avtocesto**, večja mobilnost v prometu

Spoštovanje drugačnosti – sprejemanje, toleranca

Izhodišče: pokazati kulturo in dosežke madžarske narodnosti

- sprejemati kulturo in jezik narodnosti (pro in kontra, obojestransko), v Prekmurju je veliko interferenc glede jezika, načina življenja, gastronomije, iskati stične točke, mešani zakoni, življenje v dvojezičnih naseljih itd. – sprejemanje in *Le z drugimo smo* (srečnejši, deliti srečo in ljubezen v harmoniji)
- pokazati **etno in moderno kulturo** madžarske manjšine, razvoj kulture v času (diferencirano za vse sloje družbe, kulturna divergenca, multikulturalnost)
- doseči, da **ne delamo konflikte**, da **ne delamo v smeri nasproti drug drugemu** – učvrstiti **toleranco in spoznanja**, da **imamo dovolj informacij od drug drugemu** (tisoč let živimo skupaj)
- **obdržati svoj jezik in identiteto** – v multikulturnem okolju, kljub temu, da se zavedamo, da ima dvojezičnost več možnosti za konflikte, kot enojezično okolje

Odprta narodnostna politika, obojestranska komunikacija, EU-mini regije za narodnosti

- zapreti preteklost, ukvarjati se s **prihodnostjo**, gledati naprej
- na obeh straneh **so bile napake**, veliko stereotipov iz preteklosti, **priznati tudi svoje krivde**
- **Poslušajmo drug drugega!**
- odprta politika manjšine in tudi večinskega naroda (se ne zapirat samo v svojo sredino itd., svobodomiselnost, komunikacija itd.)
- **dobri odnosi med obema državama** (Slovenija, Madžarska), ustvariti skupne projekte na več nivojih, ustvariti skupne **mini regije -Prekmurje, Porabje v okviru EU regije** - kjer živita **avtohtovni narodnosti**, naj bo to vrednota, prednost
- **iskati možnosti še v mešanih zakonih**, da ki živijo v dveh kulturah, naj se počutijo, da pripadajo tudi madžarski narodnosti, da imajo možnosti za uspeh in napredek

Dajte prioriteto področjem, ki so značilna za madžarsko narodnost

- ❖ **dvojezično šolstvo** – integracija učencev madžarske narodnosti v kulturo večinskega naroda
- ❖ **oživitev gospodarstva** – zaradi trga in delovne sile, možnosti obstoja v regiji v Prekmurju
- ❖ **oživitev turizma** – vključiti v programe turizma tudi madžarsko narodnost, etnoturizem, vinske poti, kulturološke poti v Lendavi itd.
- ❖ **oživiti narodnostno politiko** – vključiti mlade, ki vračajo v dvojezične kraje, spremeniti strukturo in vabiti vsak sloj narodnosti v narodnostno življenje
- ❖ **vlagati v narodnostne medije** – RTV Mostovi –Hidak oddaja, Népújság, MMR

Kaj je razlika med avtohtono madžarsko narodnostjo in migracijo?

- ❖ **Madžarska narodnost je, atributumi:**
- ❖ stalno naseljena, avtohtono od 9. st. dalje
- ❖ se integrira z večinskim narodom od leta 1919, od odcepitve iz Madžarske
- ❖ ima posebne pravice določeno z Ustavo Republike Slovenije (61./62. člen)
- ❖ živi tudi v mešanih zakonih (slovensko-madžarski)
- ❖ ima slovensko državljanstvo in volilno pravico
- ❖ ima pozitivno diskriminacijo, ki jo zaščiti zaradi maloštevilčnosti, 0,4 %
- ❖ ima 1000 letno tradicijo, specifično kulturo in jezik (uralsko, ugrofinsko)
- ❖ jezik madžarske manjšine je uradni jezik na dvojezičnem področju Prekmurja
- ❖ Ne delajo konflikte, probleme urejajo in rešujejo z meddržavnimi pogodbami z dialogom
- ❖ ima kulturno avtonomijo, pravico do kulture, jezika in politične organiziranosti, kjer živi itd.
- ❖ **Kaj ima migracije v primerjavi z madžarsko narodnostjo?**

Ali so privilegije madž. narodnosti možnosti ali dodatna obremenitev države?

- ❖ Madžarska narodnost mora biti kritična do sebe vendar ne pesimistična, saj ima možnosti živeti skupaj z večinskim narodom v Sloveniji! **Kako?**
- ❖ Močna identiteta oblikuje močne narodne skupnosti! **Kako?**
- ❖ **Evropska unija** – možnost tudi za narodnost, brezmejni regionalni prostor se ponovno oživi!
- ❖ Obstaja tudi mnenje od nekaterih slovenskih državljanov, da je **zaščita narodnosti v Sloveniji „nepotreben“ privilegij!** Zakaj?
- ❖ Živimo v **pluralni družbi**, ki nam omogoča s pomočjo zaščite narodnosti tudi to, da narodnost lahko stopa v **enakopravno z slovenskimi državljani** in pridobi isti **nivo konkurenčnosti kot** oni v slovenski družbi!
- ❖ Zaščita madžarskega jezika, kulture je pogoj madžarski narodnosti govoriti, ustvarjati in živeti v tem jeziku, kot Slovencem slovenski jezik!
- ❖ Madžarska narodnost hoče **biti demokratična**, ne le privilegizirana v **demokratični Sloveniji!**
- ❖ Razvoj in obstoj madžarske manjšine je odvisen od **veličine Slovencev**, ki živijo v Sloveniji!

Viri, literatura:

- **Monografije, zborniki:**

- Zágorec-Csuka, Judit: *A szlovéniai magyar könyvkiadás-, sajtó-és könyvtártörténet* (Zgodovina madžarskega založništva, tiska in knjižničarstva v Sloveniji). (2007). Lendava., str. 1-479 str.
- Zágorec-Csuka, Judit: *A családom anyanyelve a muravidéki magyarok identitása tükrében* (Materni jezik moje družine v luči identitete prekmurskih Madžarov). (2008). Pilisvörösvár,
- Zágorec-Csuka, Judit: *A muravidéki magyar könyvek világa* (Svet prekmurskih madžarskih knjig). (2010). Pilisvörösvár–Lendava. (, 2010), str. 1-228.
- Zágorec-Csuka, Judit: *A szlovéniai magyar nemzetiségi könyvtárak stratégiája és menedzsmentje*. (Strategija in menedžment knjižničarstva madžarske narodnosti v Sloveniji) (2012). Pilisvörösvár: Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesület; Kapca: Krajevna skupnost, str. 1-99.
- Zágorec-Csuka, Judit: *A magyar-szlovén és a szlovén-magyar irodalmi kapcsolatok tükröződése a fordításirodalomban*. (Madžarsko-slovensko, slovensko-madžarski literarni odnosi v prevedeni literaturi) ad Pilisvörösvár: Muravidék Baráti Kör Kulturális Egyesület, (2015), str. 1- 246.

- **Strokovni in znanstveni članki:**

- Zágorec-Csuka, Judit. *A muravidéki magyar könyvkiadás a 21. század első évtizedeiben, a 2000-2013 közti időszakban : könyvkiadás- és könyvtörténet*. (Izdajanje madžarskih knjig v desetletjih 21. stoletja, 2000-2013) In: *Muratáj* : irodalmi, művelődési, társadalomtudományi és kritikai folyóirat, ISSN 0353-5584, (2015), [št.] 1/2, str. 92-112.
- Zágorec-Csuka, Judit: *Multikulturalitás, többnyelvűség, kisebbségek és migráció*. (Multikulturalnost, večjezičnost, manjšine in migracije). In: *Népújság* : a szlovéniai magyarok hetilapja, ISSN 0352-6569. [Tiskana izd.], 8. jun. 2017, évf. 61, sz. 23, str. 9.
- Zágorec-Csuka, Judit: *Založništvo madžarske narodnosti v Sloveniji*. In: *Lindua* : multikulturalna strokovno-družboslovno-literarnoumetnostna revija Občine Lendava, ISSN 1854-7931, (2007), letn. 1, št. 2/3, str. 33-41
- Zágorec-Csuka, Judit: *Madžarsko-slovenski in slovensko-madžarski literarni stiki v zrcalu prevedene literature*. In: *Pomurska obzorja*, ISSN 2350-6113, (2018), letn. 5, št. 10, str. 28-31.

Hvala za pozornost!
Köszönöm szépen!

Dr. Judit Zágorec-Csuka

univ. dipl. bibliotekarka, PhD,

habil. lektorica za madžarski jezik

Univerza v Mariboru Filozofska fakulteta

E-mail: zcs.judit@gmail.com

Mobil: 040 701 151